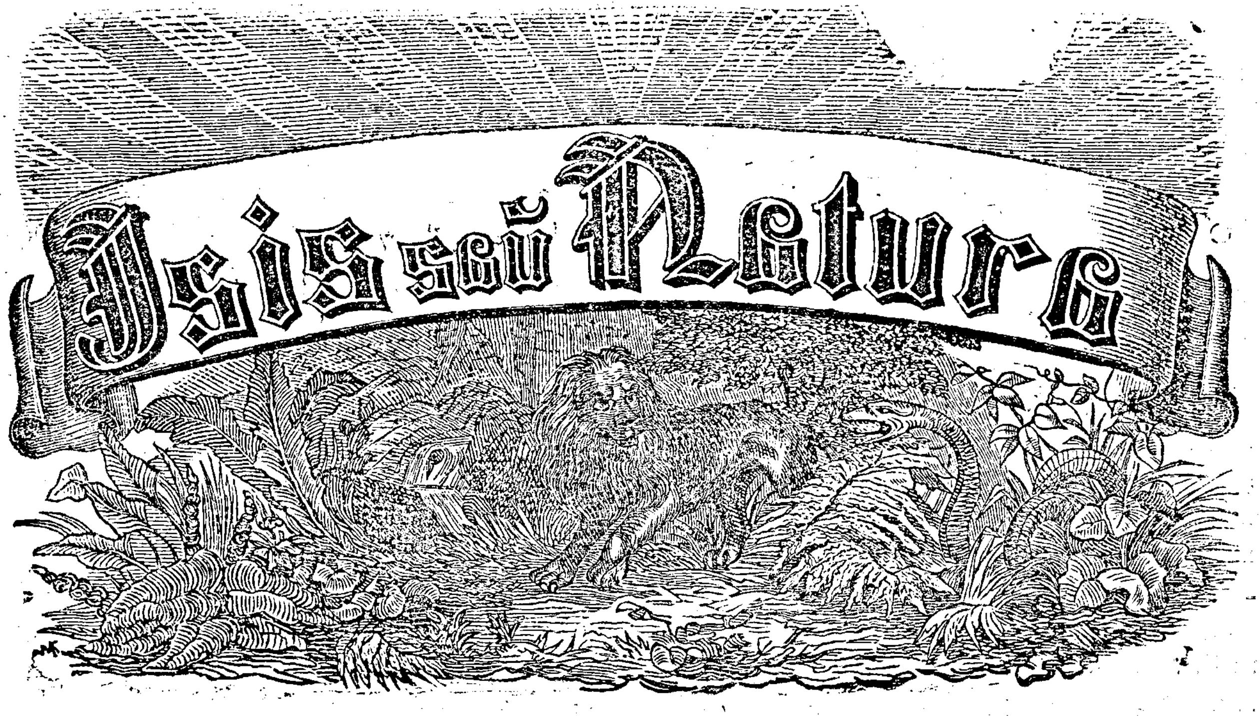

JURNAL

ПЕNТРȢ РЕSПÎNDІРЕА ШТІІNЦЕЛОРȢ̆ NАТȢРАЛЕ ШІ ESAKTE, ÎN TOATE KЛASEЛE.

Pediцeatȣ̆

de

PROFESOR DOCTOR IULIU BARASH.

№ 26. (Anȣлȣ̆ алȣ̆ treiлеа) Бȣкȣрешtĭ 15 Iȣлiе, 1858.

Despre simцipea цепералъ în Natȣpъ.

(Ȣрmаре.)

Ла хоtарȣлȣ̆ peцiȣneĭ пmantелорȣ̆ шi mine-ралелорȣ̆ іаръшĭ гъsimȣ̆ mȣлte fiinцe, de kape ne este foapte греȣ̆ a xotъpî din kape din a-mîndoъ peцiȣnеле se împъrtъшeskȣ̆. K'o алtъ okasiȣne вomȣ̆ ворбi d'o kлаsъ de animале kape se nȣmeskȣ̆ *zoofite* (animале планtiче) kape sîntȣ̆ piponite în локȣлȣ̆ лорȣ̆, kreskîndȣ̆ шi mȣpindȣ̆ asemenea ka шi планtеле (прекȣmȣ̆ mъpцеапеле, бȣpeцiĭ, mȣлцĭ din полiпĭ шi din astepide.) Dapȣ̆ акȣmȣ̆ din kontpa вomȣ̆ da kîte-ва esemпле din планtеле kape se бȣкȣpъ d'o simцipe foapte es-presiвъ.

Sîntȣ̆ mȣлte fлорĭ kape превъdȣ̆ skimбаpеа аерȣлȣĭ, кълdȣpeĭ шi венiреа плоiĭ. Fлоаpеа галбепъ *Calendula arvensis* se desfаче kîndȣ̆ черȣлȣ̆ este лimпede шi веsеlеште fȣptȣna în-doindȣ'шĭ foiле ka кȣmȣ̆ apȣ̆ voi a se акопеpi. Din потpiвъ, o fлоаpе din Siбеpia (*Sonchus si-birisus*) se înkide noantea kîndȣ̆ пpевеde пепtpȣ a doa zi o време fpȣmoasъ, паркъ ne apatъ пpintp'ȣпȣ̆ somnȣ̆ odixnitȣ̆ къ este sirȣpъ de tim-пȣлȣ̆ че ва вeni.

Sîntȣ̆ алte планte kape aȣ̆ o simцipe totȣ̆ maĭ mape. Арборiĭ кȣпоskȣцĭ sȣбtȣ̆ пȣmipе de Акацiеа (Saлкîmȣpĭ) кȣ rîmпĭ албĭ (Mimosa eburnea) але кърора foĭ sîntȣ̆ foapte deлikate

ши пpea лesne a fi stpikate пpintp'o плoae, de aчeea Natȣpa лe-a dъpȣitȣ o пpesimцipe пentpȣ плoae, ши apъtindȣ-se ȣnȣ nopȣ în aepȣ d'asȣпpa лopȣ, nȣmaĭ de kitȣ s'anponie foiлe ȣna de aлta ka oлaneлe de akoпepitȣ, astȣ-feлȣ, kъ лa плoaea чea maĭ tape, ana tpeчe în жosȣ ka пeste ȣnȣ akoпepiшȣ. Este ȣnȣ aлtȣ-feлȣ de Akaцiъ, (Mimosa pudica, pȣшinoasъ) kape ape o simцipe estpaopdinapъ. Kindȣ ȣnȣ omȣ s'anponie вoindȣ sъ пȣie mîna пe dînsa, se depъpteazъ tpъgindȣ'ши foiлe înanoĭ. Aлte плante sîntȣ kape simtȣ întp'o manieрȣ sigȣpъ, skimвapea opeлopȣ. ziлeĭ ши a nonцiĭ. Лa opa xotъpîtъ eлe se deskidȣ, saȣ se înkidȣ, napkъ se kȣлkъ ши se skoaлъ лa opeлe xotъpîte.

Пe вasa aчesteĭ espepienцe, 'ши a fъkȣtȣ вestitȣлȣ Botanistȣ *Лinee*, ȣnȣ чeasopnikȣ de deoseвiteлe плante, kape iĭ apъta întp'ȣnȣ kinȣ sigȣpȣ, toate skimвъpiлe лa 24 ope aлe ziлeĭ ши nonцiĭ, dȣпъ deoseвiteлe skȣлъpĭ ши kȣлkъpĭ aлe aчestopȣ deoseвite fлopĭ.

Mepgîndȣ maĭ denapte, gъsimȣ лa плante aлtȣ-feлȣ de miшkъpĭ maĭ mȣлtȣ admipaвiлe ши mistepioase. Noĭ вopвimȣ aiчĭ de fenomeneлe пe kape Linée лe nȣmise *nȣnцiлe плanteлopȣ*, adikъ de feлȣлȣ împpeȣnъpiĭ amîndȣpopȣ sekseлopȣ în цenȣлȣ плanteлopȣ. Aлtъ dъцĭ. Kpiaвea okasiȣne a вopвi maĭ mȣлt despпe maniepa пponaгaцiȣniĭ, kape natȣpa a xotъpit'o пentpȣ плante; dapȣ akȣmȣ вomȣ nomeni nȣmaĭ kite-вa esemплe atingъtoape de miшkapea simцitoape a плanteлopȣ, пentpȣ skonȣлȣ пponaгaцiȣniĭ. Лeцea Natȣpeĭ ши kiapȣ a гaлantepieĭ, kape oвлigeazъ seksȣлȣ maskȣлinȣ, ka пe seksȣлȣ чeлȣ tape, a denȣne înkinъчiȣnea sa лa пiчioapeлe seksȣлȣĭ feminin, ka чeлȣĭ deлikatȣ ши sfiiчiosȣ; aчeastъ лeцe, zikȣ eȣ, se întinde nȣ nȣmaĭ пînъ лa animaлe, dapȣ kiapȣ ши пînъ лa плante.

Aцĭ въgatȣ de seamъ вp'odatъ înъȣntpȣлȣ ȣneĭ kopoane de fлopĭ? Лa чea maĭ mape napte a плanteлopȣ se afлъ în kopoana лopȣ, adikъ aчeastъ napte вънsitъ kȣ feлȣpimĭ de feцe (la corrolle de la fleur), doъ feлȣpĭ de opгane пentpȣ пponaгaцiȣne, adikъ doaъ sekse. Opгaneлe seksȣлȣĭ feminin se afлъ în miжлokȣ, aчestea aȣ nȣme de *Пistiлȣ* ши *Ovapiȣлȣ* (лokȣлȣ oȣълopȣ) ȣnde se desвoaлtъ podȣpiлe плanteлopȣ; aчestȣ пistiлȣ este înkȣnцiȣpatȣ de ȣnȣлȣ saȣ maĭ mȣлte *Stamine*; sîntȣ fлopĭ ȣnde se gъsesc пînъ лa o sȣtъ stamine. Aчestea înkȣnцiȣpъ пistiлȣлȣ, tokmaĭ ka amanцiĭ пe amanta лopȣ.

Въgaцĭ de seamъ лa kpinȣ (lilium superbum, lis) în вpemea înfлopipeĭ. Stamineлe d'odatъ napkъ se'nsȣfлeцeazъ, înчeпȣ a se miшka ши a se плeka ȣna dȣпe aлta лa пistiлȣ, oвiektȣлȣ tandpeцeĭ лopȣ; ȣna dȣпe aлta se apponie de пistiлȣ napkъ'лȣ sъpȣtъ kȣ kaneteлe лop aȣpite, ши în minȣtȣл aчesta вapsъ în gȣpa пistiлȣлȣĭ ȣnȣ feлȣ de пpafȣ гaлвenȣ stpълȣчitopȣ (pollen) kape se afлъ în kanȣлȣ stamineлopȣ, ши пe ȣpmъ se depъpteazъ, ka sъ fakъ лokȣ aлtopȣ stamine, totȣ пpintp'o asemenea oпepaцiȣne. În toatъ aчeastъ вpeme пistiлȣлȣ pъmîne nemiшkatȣ, tokmaĭ ka o amantъ pȣшinoasъ; tokmaĭ ka o fatъ neвinoвatъ лa чea d'întiiȣ sъpȣtape a лogodipeĭ saлe.

Fiindȣ-kъ noлenȣлȣ este чea d'întiiȣ kondiцiȣne ka sъ intpe în gȣpa пistiлȣлȣĭ spre a пȣtea faчe плanta poditoape; de aчeea înцeлeanta Natȣpъ a inventatȣ feлȣpimĭ de miжлoaчe spre a înлesni kъdepea noлenȣлȣĭ din kaneteлe stamineлopȣ în gȣpa пistiлȣлȣĭ. Sîntȣ fлopĭ ȣnde stamineлe sîntȣ mȣлtȣ maĭ miчĭ de kitȣ пistiлeлe (npekȣm fлopiлe Campanula, Ancolia), anoĭ kȣm sъ ажȣngъ aiчĭ kanȣлȣ stamineлopȣ лa gȣpa пistiлeлopȣ a'ĭ върsa aчestȣ пpeцiosȣ пpafȣ poditopȣ? Ka sъ se depъpteze aчeastъ dificȣлtate, a înkinȣitȣ natȣpa ka aчeste fлopĭ sъ pъmîe anлekate, întp'ȣnȣ kinȣ, ka noлenȣлȣ kъzîndȣ din stamina de maĭ sȣsȣ, singȣpȣ sъ kazъ în gȣpa пistiлȣлȣĭ, kape se afлъ maĭ жosȣ. Dapȣ лȣkpȣлȣ чeлȣ maĭ de mipape este kъ лa aчeste плante, dȣпъ чe s'a sfîpшitȣ împpeȣnapea sekseлopȣ, nȣmaĭ de kitȣ se înȣîpteшte fлoapea, se pidikъ kȣ faцa în sȣsȣ. De aчeea totȣ-d'aȣna kîndȣ вomȣ вedea în kîmпȣ fлopiлe anлekate лa o napte, sъ шtimȣ kъ în aчeste fлopĭ sîntȣ stamineлe maĭ skȣpte de kitȣ пistiлȣлȣ. Лa aлte fлopĭ ȣnde пistiлȣлȣ este maĭ лȣngȣ de kitȣ stamineлe, пistiлȣлȣ înaлtȣ, tokmaĭ ka o amantъ плinъ de tandpeцe aвîndȣ miлъ de amantȣлȣ mitikȣ aлȣ eĭ, singȣpъ se îndȣплekъ spre dinsȣлȣ spre a gȣsta dȣлчeaцa amopȣлȣĭ, dȣпъ kape iapъши se pidikъ. (În astfeлȣ de deлikatъ nosiцiȣne se afлъ пistiлeлe fлopiлopȣ nigella, passiflora ши epilobium angustifolium.)

Дȣпъ asemenea mipaкȣлоase dobezї de simцїре, ші съ паре къ fie-каре ва fi кȣ mine d'o пърере, къ este foapte греȣ a distinџе totȣ-d'aȣna плантеле de animaле, дȣпъ че amȣ възȣтȣ къ плантеле sїntȣ їмпърцїте de somnȣ ші de deштептаре, de преведере, de фелȣрїмї de simцїрї, de mішкърї воіоase ші кеарȣ de sentimentȣлȣ аморȣлȣї. Іаръ ревенимȣ ла sȣблима sentenцъ a лȣї *Пітагора*: къ totȣ este simцїторȣ їn natȣръ, каре a fostȣ пȣнтȣлȣ ешїреї артікȣлȣї nostрȣ de astъzї. Дарȣ maї nainte d'a ne despърцї astъzї, воїȣ a въ пресента ші din класа insектелорȣ кїте-ва *esemпле* ка аргȣменте ноȣе пентрȣ simцїреа џенералъ їn natȣръ, кȣ toate къ amȣ хотърїтȣ deoseбite артікȣле пентрȣ instinктеле *animалелорȣ*.

Insектеле каре ле-amȣ алесȣ акȣмȣ spre esemплȣ, sїntȣ албінеле. Кіарȣ Пітагора a stрігатȣ: »Fатъ фрȣмоасъ, întреабъ пе лȣкрътоареа »албінъ daка floarea пȣ слȣжеште ла алтȣ чева, »de кїтȣ a фаче бȣкетȣрї». Admipaбілъ idee, каре копрінde o лекцȣне maї admipaбілъ!— Ачесте мічї insекте не арatъ ȣнȣ sпектаколȣ de некрезȣтȣ d'o soцietate чівілisatъ, d'o іерархіе ші d'o askȣltape a челорȣ maї мічї кътре челе mapї.— Ïn fie-каре stȣпȣ se афлъ треї фелȣрї de албіне, adікъ pasa роіалъ (domniтоаре), pasa лȣкрътоаре, фемеіаскъ, ші pasa бърбътеаскъ. Din лȣкрътоареле este o класъ каре este їнсърчінатъ a adȣна лȣкрȣріле de хранъ пентрȣ колонїъ ші матеріалȣріле de клъдире, їn време къ челе-л-алте класе каре se нȣмескȣ *doїче*, sїntȣ їнсърчінате кȣ їнгріжіреа касії din пъȣнтрȣ ші кȣ крештереа пȣілорȣ. Кїndȣ o колонїъ se ашеазъ їнтр'ȣнȣ stȣпȣ, astȣпъ maї nainte toate гъȣріле лемпȣлȣї кȣ чеаръ ші пе ȣртъ факȣ фагȣрї (челȣле) кȣноскȣте пентрȣ admipaбіла лорȣ конstрȣкцїȣне; късȣцеле фагȣрілорȣ sїntȣ notpibite ȣна кȣ алта, нȣмаї челе пентрȣ pasa роіалъ sїntȣ maї mapї.— Кїndȣ se наскȣ албінеле din pasa роіалъ, toate албінеле stȣпȣлȣї se гръбескȣ але пȣне їn deoseбite късȣце (челȣле) din челе *maї* фрȣмоase ші komode, їнгріжескȣ пентрȣ dїнселе кȣ нȣтрімїнтȣ ші toate челе de требȣінцъ, пїнъ че s'a desволтатȣ корпȣріле *лор* din stapea de *ларвъ*, пїнъ ла ачеа stape de insектȣ desъвїршітȣ. Атȣнчї ачесте албіне кръешті esȣ din късȣцеле лор, ші fiindȣ-къ їнтр'ȣнȣ stȣпȣ нȣмаї o албінъ кръіаскъ поате domni, de ачееа їнчепȣ ачесте претенденте але тронȣлȣї, съ se лȣпте ȣна кȣ алта.

Ла ачестȣ sпектаколȣ de лȣптъ, asistъ toатъ попȣлацїȣнеа stȣпȣлȣї, adікъ 15 пїнъ *ла* 20 *miї* de албіне, аштептїndȣ ешіреа ачестеї лȣпте. Каре din рівале бірȣеште, оморїndȣ, saȣ гонindȣ пе алтеле, ачеаsta ръмїне реџінъ domnitoape їn stȣпȣ, ші пріімеште їнкінъчїȣнеа a toатъ попȣлацїȣнеа албіноасъ. Toate se окȣпъ de акȣмȣ їn віиторȣ de dїnsa; кїndȣ еа мерџе, toатъ лȣмеа se дъ ла o napte; кїndȣ stъ, toate o їнконцїоаръ ші албінеле лȣкрътоаре o мїнгїїе.— Пе кїndȣ албіна реџінъ ръмїне totȣ d'aȣna a касъ їнгріжindȣ пе албінеле пъзітоаре, каре sїntȣ їнсърчінате кȣ гріжа касеї ші храна пȣілорȣ; челе-л-алте албіне лȣкрътоара sборȣ пе кїмпȣ din floape їn floape, din каре іа міереа ші чеара adȣкїнd'o їn четатеа лорȣ. Нȣмаї кїте o-datъ se'нтїмплъ ка албіна кръіасъ съ se факъ неліпіштітъ, simцїndȣ o dорінцъ ноȣъ, къȣтїndȣ a еші афаръ din четатеа еї; ȣнȣ sintimentȣ ноȣ o тȣрбȣръ, їn време къ попȣлȣлȣ еї o обserвеазъ кȣ мірape. Ïn fine d'odatъ s'арȣнкъ їn аерȣ, пе кїndȣ amantȣлȣ їndръsнеціе a o ȣрма... Ачі sȣбтȣ болта черȣлȣї, легънатъ prin зефірȣ, кȣноаште dȣлчеаца аморȣлȣї пентрȣ їнтїіаші датъ. Intрїndȣ дȣпе 24 de ope, їнчепȣ a пȣне оȣъле, fie-каре оȣ, їнтр'o deoseбітъ челȣлъ прегътітъ. Пїнъ їn треї сънътъмїнї s'a пȣсȣ пїнъ ла 12 miї оȣъ; ачесте оȣъ sїntȣ toate de napte фемеіаскъ, нȣмаї de ла a ȣn-спре-зечілеа лȣнъ їnnainte їнчепȣ a пȣне ші оȣъле de naptea бърбътеаскъ. Дȣпе 4 zile еасе din оȣъ o ларвъ албішоаръ. Албінеле лȣкрътоаре їнгріжескȣ пентрȣ ларве кȣ ȣнȣ фелȣ de чіорбъ че o прегътескȣ, ші (лȣкрȣ кȣріосȣ!) ачеастъ хранъ поате съ скімбе fipea ларвеї лȣкрътоаре їn ларва ȣнеї албіне регале. Ла 5 zile дȣпе наштереа ларвеї, албінеле *doїчї* astȣпъ челȣлеле лорȣ, дȣпе каре ларва se'нфашъ їнтр'o гогоашъ їn каре ръмїне 13 zile, атȣнчї este o албінъ перфектъ; dap албіна бърбътеаскъ еасе дȣпъ 7 zile. Ïn лȣна лȣї Іȣліе, албінеле фемеешті оmоаръ пе албінеле бърбътешті de каре колонїеа нȣмаї аре нічї ȣнȣ фолосȣ.— Рїndȣіала ші актівітатеа domneште totȣ-d'aȣna їn колонїеа албінелорȣ.— Актівітатеа ші fерічіреа е претȣтindenea; dapȣ ачеастъ актівітате, ачеастъ рїndȣіалъ ші ачеастъ fерічіре atрї-

нъ нȣмаĭ de esistenца реџinеĭ. Kîndȣ ea ва пері, totȣ stȣпȣлȣ este пердȣtȣ. toate лȣкръріле sîntȣ пъръsite, ші че тrебȣinцъ аȣ еле аtȣнчеа de лȣкраре, kîndȣ d'odatъ маĭка попȣлȣлȣĭ, sinгȣръ каре este în stape а продȣче о џенерацiȣне noъ, sinгȣръ каре este în stape а консерва џенȣлȣ албінелорȣ, нȣмаĭ este?—

Ачеастъ нȣртаре а ачесторȣ мічі insekte, ni se паре къ поате fi нȣмаĭ продȣктȣлȣ ȣнеĭ аdîнчĭ гîndірĭ. De ачеа filosofȣлȣ, моралistȣлȣ, політiкȣлȣ ръмîне înкремenitȣ de мipape; eĭ рацioneазъ ші нȣ прічепȣ, пе кîndȣ омȣлȣ реліџiosȣ прічепе fiindȣ-къ креде; креде къ este o inteліџенцъ dівінъ каре ръсбеште ші se manifesteазъ în toate fiinцеле natȣреĭ, ка о flакъръ немърџinitъ, каре ръспîndеште разеле лȣмінеĭ eĭ песте toatъ întindереа немърџinitъ а ȣніверсȣлȣĭ!—

O, Natȣpa este ȣнȣ adевъратȣ Темплȣ, ȣnde омȣлȣ înцелептȣ поате înълца înкінъчiȣніле лȣĭ кътре Atot-пȣтерnікȣлȣ! Bedepea черȣлȣĭ лімпеде faче totȣ-d'аȣна о impesiȣне маџікъ, nesnȣsъ аȣпра ȣнеĭ inімĭ кȣрате; ĭĭ întpodȣче о simцipe misteріоасъ, о dȣлчеацъ сȣблімъ, о пpeгȣstape de fepічipea eтерпъ, че adastъ сȣflетеле оа[мe]нілорȣ бȣнĭ; пе кîndȣ ачестȣ sпектаколȣ сȣблімȣ, este sпъĭмîнtътopȣ пентрȣ оаменĭ ръĭ, че se temȣ а рідіка окіĭ лорȣ, sпре а пріві колоpea азȣръ а черȣлȣĭ în toatъ а лȣĭ frȣмȣseцe еклатантъ, adînкъ ші немърџinitъ, аpътîndȣ-se ка о imaџine zeiaskъ, de fpікъ а нȣ fi tȣрбȣрацĭ прin а лорȣ мȣstpape de кȣцетȣ; tокмаĭ ка ȣнȣ копілȣ ръȣ че se teme de рȣшіне а рідіка окіĭ sпре taĭкъ-съȣ че e atîtȣ de бȣнȣ ші milostівȣ.— Џенȣ оменескȣ! Пе лîнгъ toate сȣferінцеле, лакрътіле ші dȣреріле каре sînt pisinite în каріера ачестоĭ въĭ întpistъtoape, че se нȣмеште віацъ корпоралъ, неа лъsatȣ Dȣмнезеȣ о консолаціȣне плінъ de плъчерĭ лімпезĭ, пȣре ші neînvеtate: ачеастъ консолаціȣне este черiȣлȣ албаstpȣ, кîмпȣлȣ верde, аерȣлȣ лімпеде, soapеле stpълȣчitopiȣ, лȣна лȣмінoaсъ ші stелеле пъмърціtе, ші noĭ пъръsimȣ ачеастъ консолаціȣне!— Оаменілорȣ! Ȣnde fȣџіцĭ а къȣта ȣнȣ репаȣsȣ пентрȣ окіĭ востpіĭ, daка нȣ'лȣ гъsiцĭ în сȣблімȣлȣ таблоȣ алȣ natȣpеĭ? Ȣnde гîndiцĭ а гъsi ȣнȣ сȣнетȣ fepмекътopiȣ пентрȣ аȣzipea воаstpъ, daка нȣ'лȣ гъsiцĭ în гласȣлȣ къцетелорȣ воаstpe, че ворбеште neînvеtatȣ în inima воаstpъ ка ȣнȣ sinгȣрȣ еко dівінȣ алȣ аpмоніеĭ сȣбліме че domneште în totȣ ȣніверсȣлȣ? Ȣnde къȣtаțĭ реліџiȣнеа, dакъ а-цĭ пiердȣtȣ daрȣлȣ преціоsȣ а fĭ atinшĭ de ideiле înnaлте ші sакре, кîndȣ ешіцĭ întp'о dімінеацъ în кîмпȣ ші ві съ înfъцiмеазъ Natȣpa în toatъ пленітатеа богъцiеĭ еĭ?— Ȣnde къȣtацĭ dȣлчеаца simціріĭ аморȣлȣĭ, daка inімiле воаstpe нȣ маĭ батȣ кȣ кълдȣръ пентрȣ [ін]бірea tȣtȣлорȣ fpаціlорȣ востpіĭ, fiiĭ лȣĭ Аdамȣ, fъръ deoseбipe de неамȣ, naціoналіtate ші реліџiȣне?— «Inima омȣлȣĭ, zіче ȣнȣ fiлоsofȣ, este ка о ogлindъ прin каре елȣ веdе toatъ лȣмеа; кîndȣ oглinda este кȣратъ, toate обiектеле se вълȣ лімпезĭ; dарȣ кîndȣ oглinda este tȣрбȣре, toatъ лȣмеа se аpатъ комfȣsiatъ.» О fpаціlорȣ оаменĭ! Кȣръцiцĭ oглindеле воаstpe ка съ въ бȣкȣрацĭ de о веdepe лімпеде!—

Victoria Regia saȣ реџina плантелорȣ.

Animaлеле пеdеstpe 'шĭ-аȣ реџеле лорȣ, ачеsta este леȣл; пасеріле în аер іар 'шĭ-аȣ реџеле лор, ачеsta este вȣлтȣрȣл. Кеар міка албінъ s'а konstitȣatȣ întp'о монархіе ші 'шĭ-а алесȣ о реџінъ; de че dарȣ плантеле съ нȣ аĭбъ ȣнȣ «сȣверанȣ»? Dарȣ еатъ къ плантеле, în toate кінȣріле маĭ delikate de кît animaлеле 'шĭ-аȣ алес о реџінъ în локȣлȣ ȣнеĭ реџе; о плантъ dȣлче fpȣмоасъ ші sȣавъ în локȣлȣ леȣлȣĭ, ачестȣĭ сȣверан сънџеросȣ ші în локȣлȣ вȣлтȣрȣлȣĭ, ачестȣĭ реџе хръпітopȣ.

Domenȣлȣ апеĭ а бірȣitȣ totȣ-d'аȣна пе domenȣлȣ kontinentȣлȣĭ. Нȣ нȣмаĭ къ реџiȣнеа апеĭ е de tpeĭ opĭ маĭ маре de кîtȣ реџiȣнеа kontinentȣлȣĭ, апоĭ ші toate fiinцеле opганіче каре tpъeскȣ în domenȣлȣ апеĭ, sîntȣ мȣлтȣ маĭ марĭ ші маĭ џiгantiче de кîtȣ ачеіа în domenȣлȣ kontinentȣлȣĭ. Елефантȣлȣ, чел маĭ маре animал

tepestpȣ, нȣ е nimikȣ лîngъ о Балепъ, каре ажȣnџе ла о мъpime de 70 пînъ ла 100 пічioape. Dapȣ ші întpe плante, аpборiле tepestpȣ чеiȣ maĭ mape adikъ Pinus (брadȣ) din Аȣstpaлia ші alte климе калde, de ші ажȣnџе ла înълцime џiгаntikъ de 200 пînъ ла 250 пічioape, totȣ нȣ ажȣnџе ла мъpimea ȣнора плante de mape din џепȣлȣ *fucus* каре аȣ kîte odatъ мъpimea фаbȣлoasъ de 400 пічioape (s. e. fucus macropyrus.)

Dapȣ ші în пpівінца флоpiлоpȣ, апа нȣ pъmîne îndъpъtȣ; къчĭ de ші în џенepe, непȣмеpoaseле флоpĭ de колоpĭ vаpiабiле ші d'odoape sȣавъ кpeskȣ пе ȣskatȣ, însъ ші mapea ape о мȣлцime de плante каpe îĭ sîntȣ пpопpiĭ, admiрабiле пentpȣ фpȣмȣseцеа лоpȣ паptikȣлаpъ, кȣ каpе акопере fȣndȣлȣ очеапȣлȣĭ фъkîndȣ'лȣ паpкъ ȣпȣ паptepȣ de флоpĭ din челе maĭ богаte колоpĭ.

Плanta Victoria regia, каpe botaniştiĭ о нȣmeskȣ аȣmȣ Реџina флоpiлоpȣ mepiteazъ кȣ dpentȣ кȣвîntȣ, ачеаstъ нȣmipe. Domniea îĭ se кȣвine пpin мажеstatea мъpimeĭ eĭ.

Sъ'ші imaџine чіne-va о плantъ акȣatikъ

Плanta Victorica Regia ла гъsipea eĭ în Мекsiko.

кpeskîndȣ întp'ȣпȣ basinȣ d'апъ калdъ, авîndȣ флоpĭ atîtȣ de џigantiче, în kîtȣ о foae ажȣnџе ла о мъpime de 3 stînжinĭ ші ла о гpоsime аша de mape în kîtȣ ȣпȣ копiлȣ de 10 anĭ поatе sъ stea пе о foae ші sъ n'o pȣпъ! Апоĭ ші фъпtȣpa ȣнеĭ asemenea foae este estpaopdinapъ. Паptea de sȣsȣ este neteдъ ші лȣчitoape ші noatъ пеste апъ, dapȣ sȣпpaфаца de жosȣ a foiĭ въгатъ în апъ este фъкȣtъ ка чеа maĭ deлikatъ sitъ, însъ гъpiле ачеsteĭ site sîntȣ ȣмплȣte к'o matepie вepde (паpanximȣлȣ foiĭ). Dapȣ пе mapџine, ачеаstъ foae џigantikъ este înkonџiȣpatъ к'o галеpie de џiȣpȣ împpeџiȣpȣ; аша dap foaia пpezintъ о лȣntpe пеpfektъ în каpe поate sъ шеаzъ ȣпȣ omȣ.

Dapȣ кȣaлitatea чеа maĭ пpeчioasъ ші чеа maĭ grandioasъ apatъ флоаpеа ачеsteĭ плante. Бобокȣлȣ eĭ ape мъpimea ȣнȣĭ капȣ de копiлȣ; апоĭ se desfaче кȣpîndȣ ші паpкъ непpевъzȣtȣ, de мȣлte opĭ întp'o noapte кȣ ȣпȣ mape zgomotȣ

atȣнчĭ dimineaца fлоpea desfъкȣtъ презintъ спектакȣлȣ челȣ maĭ admiрабілȣ. Sȣte de foĭ (петале) албе ка зъпада, înконціȣръ марџенеа паркъ кȣ ȣнȣ фірȣ рошіȣ de колоареа stakȣzie, шi toate fiindȣ d'o мъріме необічнȣitъ, формезȣ interiорȣлȣ ачesteĭ fлорĭ каре atȣнчĭ аре ȣнȣ diametrȣ d'ȣнȣ пічіорȣ шi maĭ біне! Съ'шĭ imaџine чинева о fлоаре de мъримеa estraordinaръ a ȣнȣĭ пічіорȣ шi d'aчeste кȣалітъцĭ бріліанte шi o съ se esplічe фаворȣлȣ челȣ маре шi admiraцiȣнеа џенералъ, каре ачеаstъ плаntъ a doбіnditȣ în пȣціnĭ anĭ de кіndȣ a deskoperit'o.

Акȣмȣ înкъ чева despre istoriea ачesteĭ планte.

Nainte кіцi-ва anĭ, doĭ кълъторĭ шtiinцifічĭ Anглезĭ аȣ deskoperit'o în Meksiko ȣnde креште în mizлокȣлȣ бълцілорȣ (прекȣмȣ планta Nimfea saȣ Lotos). Кȣ маре перікол s'аȣ апропіatȣ ла ачеstȣ локȣ, însъ dorinцa d'a admira d'апроапе ачеаstъ реџinъ a плантелор, s'аȣ фъкȣt къ oamenіĭ аȣ ȣitatȣ de періколȣ шi аȣ мерсȣ în лȣntре ла dînsa d'ȣnde аȣ лȣatȣ шi съмінца ка съ transporteze în fлоръріiле Еȣропеĭ. Dap în onoarea реџinеĭ лорȣ, Anглезiĭ a datȣ ачesteĭ планte нȣмиреa de Victoria Regia. Toatъ лȣmea a аплаȣdatȣ ла ачеаstъ нȣмире, кіndȣ s'аȣ înкредінцatȣ къ ачеаstъ плантъ este întр'адевъръ реџina fлорілорȣ, бірȣindȣле пе toate.

De atȣнчĭ аȣ înчеркatȣ întîiȣ ла вestita гръдинъ de Keiv лîнгъ London шi a semъnatȣ аколо semînцеле ачesteĭ планte; însъ fiindȣ-къ чере ȣнȣ basinȣ de апъ калдъ ка съ креаскъ аколо, de ачеа a фъкȣtȣ аколо dinadinsȣ o fлоръріе маре ȣмплȣтъ кȣ ȣнȣ basinȣ d'апъ калдъ пentrȣ ачеаstъ планtъ, каре а реȣшit біне аколо шi *London аȣ авȣtȣ neste* пȣціnȣ, окасіȣне a admira ачеаstъ deskoperire нȣоъ strълȣчitoаре a шtiinцелорȣ natȣреĭ. De ла London, кȣлtȣра ачesteĭ планte аквatікъ цirantікъ a трекȣtȣ ла Gent în Белџіа апоĭ ла Парisȣ шi în челе dȣпе ȣрмъ шi ла гръdina імперіалъ de ла Schoenbrun лîнгъ Viena; însъ, прекȣмȣ amȣ zisȣ, кȣлtȣра ачesteĭ планte este foapte кȣлtȣitoаре шi e пермisъ нȣмаĭ oamenілорȣ марĭ каре поate съ кȣлtȣеskȣ sȣme марĭ în гръdina лорȣ. Паркъ къ ачеаstъ fлоаре реџinъ 'ĭ плаче a авеа нȣмаĭ afaче кȣ реџiĭ шi чеĭ-лалцĭ oamenĭ марĭ. Dapȣ орĭ кȣмȣ, кȣ toatȣ гȣstȣлȣ еĭ aristokratікȣ, плантa ачеаsta meritъ admiraцiȣнеа tȣtȣрора, тъкаръ челорȣ maĭ марĭ demokraцĭ. De ачеа шi Amerікaniĭ din Statȣріле Ȣnite, ачештĭ репȣблікanĭ пȣрiștĭ каре нȣ ворȣ съ шtie de нічĭ ȣн респектȣ пentrȣ вр'ȣн кап коронat, se înкінъ ла majestatea ачesteĭ реџinе плантаре шi преtind къ ачеаsta н'а atentatȣ пînъ акȣмȣ întре нiмікȣ ла institȣцiȣніле ліберале але марелȣĭ Woshington.

O privire în sînȣлȣ пъмîntȣлȣĭ.

Articoлȣлȣ II-леа.

Нȣмаĭ ла o adînчime de патрȣ saȣ чinчĭ miле џeографічe, de desȣбtȣлȣ sȣпрафеціеĭ пъмîntȣлȣĭ, domneште o кълdȣръ atîta de маре în кîtȣ toate mineралеле шi metaлеле че se afлъ аколо, требȣе съ fie în stare flȣidъ шi ferбinte. Ачеаstъ крештере neînчetatъ a кълdȣреĭ în interiорȣлȣ пъмîntȣлȣĭ, s'a adeveritȣ în maĭ мȣлте локȣрĭ prin diferite съпътȣрĭ фъкȣte аколо. S. e. ла Grenelle în Paris, întр'o гроапъ adînкъ ла Mont-Wearmont în Anglica, ла Neusalџverk în Цermanie ш. ч. л. Ла toate ачеste локȣрĭ s'a arъtatȣ къ, кȣ кîtȣ adînчimea креште кȣ 90 пînъ ла 100 пічioape maĭ мȣлtȣ, кȣ atîtȣ кълdȣра пъмîntȣлȣĭ креште maĭ мȣлтȣ кȣ ȣнȣ градȣ алȣ termometrȣлȣĭ лȣĭ Celsiȣ. Asemenea нȣ este акȣмȣ німȣлȣĭ вр'o îndoіалъ къ materiiле arzъtoare (Lava ш. ч. л.) каре esȣ din волканĭ, нȣ провіне de нiште strate de кърбȣнĭ saȣ de пȣчioasъ, каре se afлъ sȣб sȣпрafaца пъмîntȣлȣĭ, прекȣмȣ 'шаȣ înкінȣitȣ ȣniĭ; чi къ ачеаstъ кътъціме fлȣidъ шi ферbіnte провіне din adînчimea sînȣлȣĭ пъмîntеskȣ, шi къ волканiĭ sîntȣ întoкmaĭ ка нiште кошȣрĭ, каре skotȣ afaръ materiĭ inflamабіле шi arzъtoаре каре arдȣ neînчetatȣ пе вatra imensъ че ȣмпле sînȣлȣ пъмîntȣлȣĭ.

Кȣ toate ачеstea, ziче D. Humbold în волȣмȣлȣ челȣ dȣпе ȣрмъ din вestitȣлȣ съȣ ȣвраціȣ Cosmos, нȣ пȣtemȣ съ конкidemȣ d'ачeste

резȣltate але сънъtȣрілорȣ noastre în пъмîntȣ fъкȣte пînъ акȣмȣ, къ ачеаstъ кълдȣръ кȣвîршitoape merџe totȣ креskîndȣ пînъ ла чеntрȣлȣ пъмîntȣлȣї шi înкъ maї departe. Ачеаstъ конклȣsiȣne, ziче Humbold, арȣ fi аша de грешitъ, întoкmaї ка кîndȣ ȣn локȣitop ал клімелор кълдȣроаse каре n'a ешitȣ nічї odatъ din aчеste кліме, кîndȣ dînsȣлȣ s'арȣ înкіпȣi къ totȣ пъмîntȣлȣ аре о клімъ кълдȣроаsъ ка шi patріea sa, шi dакъ елȣ арȣ merџe кътре нордȣ арȣ гъsi înкъ о кълдȣръ maї mape.

Afаръ d'ачеаsta ni se prezintъ шi o altъ difiкȣltate кîndȣ не imaџinъmȣ къ totȣ intepiорȣлȣ пъмîntȣлȣї este плinȣ d'o mатеріе флȣidъ шi fервinte întoкmaї ка о враgъ fервinte; къчї ıaікȣлеле astpономiче аȣ провatȣ, къ densimea пъмîntȣлȣї este de чінчї орї maї mape de кîtȣ ачееа а апеї; adeкъ dакъ totȣ глобȣлȣ пъмîntеsкȣ, кȣ мъріmea лȣї d'акȣмȣ, арȣ fi d'апъ; атȣнчї арȣ кîntъri de 5 орї maї пȣџinȣ de кîtȣ кîntъреште акȣмȣ; апої fiindȣ-къ mатеріiле minерале че se афлъ пе сȣпрафаџа пъмîntȣлȣї n'аȣ o asemenea desime, de ачееа sîntemȣ siлiџї а не imaџina къ, în intepiорȣлȣ пъмîntȣлȣї съ афлъ пȣmaї metaлеле грелe; апої dакъ ачесtе metaле грелe арȣ fi totȣ-d'аȣna întр'о stape de fȣziȣne (topіре) trевȣe съ не miръmȣ кȣmȣ ла înвîrtirea пъмîntȣлȣї în toate zilеле împреџiȣрȣлȣ osieї sale шi ла mерсȣра лȣї аша de iste în гоlічіȣнеа лȣmeї împреџiȣрȣлȣ soapelȣї; кȣмȣ zічемȣ ачеаstъ греutate n'а snaptȣ de mȣлtȣ коажа пъмîntȣлȣї? Кîndȣ ȣмплемȣ о stiклъ, mъкаръ fiindȣ tape, кȣ арџintȣлȣ вiȣ шi о înвîrtimȣ iste, кȣрîndȣ stiкла se snapџе шi mеркȣріȣлȣ еаsъ афаръ; кȣ кîtȣ maї mȣлtȣ tревȣia съ înтîmпле ачеаsta ла пъмîntȣ каре аре о коажъ sȣвџіре пȣmaї de 15 mіле џеографiче, пе кîndȣ чеntрȣлȣ лȣї, о вatръ imensъ de ȣnȣ diametpȣ de апроапе 1600 mіле џеографiче е плinъ кȣ atîta metaле грелe шi флȣide?

Noї штimȣ, континȣе Humbold, къ, каȣza флȣксȣлȣї шi а рефлȣксȣлȣї очеапȣлȣї, каре ле оbsepвъmȣ în toate zilele, este atpaџерea пъмîntȣлȣї кътре орї-че корпȣ че se афлъ пе пъмîntȣ, dаръ maї кȣ seamъ кîndȣ е флȣidȣ. Аша dаръ dакъ intepiорȣлȣ пъмîntȣлȣї арȣ fi ȣмплȣtȣ кȣ metaлеле topite шi флȣide, negreшitȣ къ împreȣnъ кȣ флȣксȣлȣ очеапȣлȣї лава trевȣia съ se sȣie în кpatepiле волканiлор каре прin intepiорȣл пъмîntȣлȣї, este în комȣнікаџiȣне кȣ сȣпрафаџа sa, прin ȣрмаре еsпȣsȣ înflȣinџеї atpaкtȣреї a лȣneї. Dаръ пînъ акȣмȣ пȣ s'а оbsepвatȣ пічї ȣnȣ рапортȣ (о релаџie) întpe лȣпъ шi вȣлкапї.

Аша dаръ, ziче Humbold, este пробавiлȣ къ крештерea кълдȣреї în sînȣлȣ пъмîntȣлȣї пȣ merџe totȣ mереȣ пînъ ла чеntрȣлȣ лȣї, чї din contpa, merџe пȣmaї ла о adîнчime хотърîtъ, пе ȣрмъ înчеteазъ шi se miкшореазъ, astȣ-felȣ къ, чеntрȣлȣ пъмîntȣлȣї пȣ е ȣмплȣtȣ кȣ metaле topite, чї кȣ mатеріï solide.

O аналоџie ла ачеаsta гъsimȣ шi ла корпȣлȣ soapelȣї. Maї nainte, astponomiї 'шi-аȣ înкіпȣitȣ къ totȣ корпȣлȣ soapelȣї este totȣ-d'аȣна întp'о кълдȣръ пеsпȣsъ, арzътоаре; къчї este în stape а tpimite поъ шi atîtорȣ планеtе, atîta лȣminъ шi кълдȣръ. Dаръ акȣмȣ Astponomiї s'аȣ înкредintatȣ къ, корпȣлȣ soapelȣї е пелȣminosȣ (негрȣ) шi рече шi къ пȣmaї împреџiȣрȣлȣ лȣї se афлъ ȣnȣ înвелiшȣ лȣminosȣ шi fервinte; de ачееа ȣnde ачестȣ înвелiшȣ se depъrteазъ de корпȣлȣ soapelȣї, аколо se веде în soape pete негре. Аша dаръ, ziче Humbold, пȣtemȣ съ пе imaџinъmȣ къ întoкmaї ка soapele este înконџiȣрatȣ кȣ ȣnȣ înвелiшȣ fервinte пе кîndȣ елȣ însȣшї е рече, аша se поate къ пъмîntȣлȣ поstрȣ este înвелitȣ în intepiорȣлȣ съȣ кȣ ȣnȣ înвелiшȣ fервinte, пе кîndȣ sîmворȣлȣ saȣ чеntрȣлȣ съȣ este ȣnȣ корпȣ рече.

Аша dаръ, Humbold diferеазъ în опiніȣnea sa de toџї чеї-лалџї џеолоџї каре претindȣ къ totȣ intepiорȣлȣ пъмîntȣлȣї este о вatръ înfокatъ, ȣnde toate minерaлеле шi metaлеле se афлъ în stape de флȣiditate fервinte.

Humbold континȣе шi ziче: съ не înкіпȣimȣ ȣnȣ оbsepвatорȣ афлîndȣ-se în чеntрȣлȣ пъмîntȣлȣї; ачела ва ведеа лȣкрареа волкапiкъ а пъмîntȣлȣї în modȣлȣ челȣ maї лъmȣріtȣ. Stpate înfокatе каре înконџioаръ чеntрȣлȣ пъмîntȣлȣї пȣ i se ва аръта претіndереа ȣніформъ, чї în кîte-ва локȣрї ва fi maї înfокatъ de кît în алtеле; adeкъ аколо ȣnde коажа пъмîntȣлȣї е maї sȣвџіре, аколо лȣкрареа волкапiкъ е maї mape.

Ачеstȣї omȣ пȣsȣ în чеntрȣлȣ пъмîntȣлȣї, îї se ва пъреа възîndȣ sȣsȣ пе сȣпрафаџа пъмîntȣлȣї арzîndȣ 215 вȣлкапї, întoкmaї ка atîta stele лȣчitoape. Локȣрї плinе de волкапї, îї se ворȣ

пърea лъminoші întokmaĭ къmȣ ni se napе noъ în черȣ ѫnilе локȣрĭ лъminale de mълцimе de stелe че se aflъ adȣnate aколо; пe kindȣ aлte локȣрĭ пe sȣпpafaцa пъmîntȣлȣĭ, desnoiate de лȣкрарea волканiкъ, i se ворȣ пърea обскȣре, пpeкȣmȣ ведemȣ шi noĭ în черȣ ѫnilе pецiȣne. обскȣре ȣnde nȣ esistъ stелe. Eлȣ ва обсерва o împpeцiȣpаре pemapкaбiлъ, adiкъ къ: жȣmъtatea din sȣma totaлъ a волканiлорȣ че esistъ пe totȣ пъmîntȣлȣ, se aflъ îншipaцĭ лa ȣnȣ локȣ în Amepiкa чentpaлъ; aшa s. e. esistъ în naptea чentpaлъ a Ameрiчeĭ o mълцime de волканĭ цiгanтiчĭ, în Peru sîntȣ 22, în Neorpenada 18, în Bolivia 3, în Chidi 13 ш. ч. л.

Asemenea ва обсерва обсерватopȣлȣ nostpȣ în sînȣлȣ пъmîntȣлȣĭ, o adȣnъtȣpъ de mълцĭ волканĭ лa insȣлeлe opientaлe шi mepidionaлe aлe Asieĭ, ȣnde se aflъ лa ȣnȣ локȣ stpimtȣ adȣnaцĭ *ȣna-sȣtъ шi zeчe* волканĭ, maĭ кȣ seamъ în pецiȣnea цеорpaфiкъ че este konpinsъ întpe rpadȣлȣ 10 aлȣ лъцimeĭ mepidionaлe шi întpe rpadȣлȣ 14 aлȣ лъцimeĭ воpeaлe. Dapȣ Eȣpona noastpъ se ва prezenta обсерватopȣлȣĭ nostpȣ din sînȣлȣ пъmîntȣлȣĭ, ka ȣnȣ локȣ обскȣрȣ; къчĭ aiчĭ ва vedea nȣmaĭ natpȣ пȣnкte лȣчitoape ѫnilе în nopd aлeлe în sȣdȣл Eȣponeĭ, dap maĭ toцĭ apapцiпîndȣ insȣлeлopȣ dapȣ nȣ kontinentȣлȣĭ. Anoĭ naptea imensъ a rлoбȣлȣĭ пъmînteskȣ ȣnde este очeanȣлȣ челȣ. mape, i se ва apъta iapȣ обскȣрȣ; къчĭ aколо sîntȣ nȣmaĭ 26 волканĭ. Очeanȣлȣ Atлantiкȣ îĭ ва apъta nȣmaĭ natpȣ пȣnкte лȣчitoape, пe kindȣ Afpiкa, nȣmaĭ ȣnȣ; къчĭ în Afpiкa esistъ nȣmaĭ ȣnȣ волканȣ.

Aшa dapȣ toatъ vedepea a aчestȣĭ черȣ волканiкȣ, ka sъ ziчemȣ aшa, пentpȣ обсервътopȣлȣĭ nostpȣ, se ва deoseбi din rлoбȣлȣ чepeskȣ kape'лȣ ведemȣ noĭ пe пъmîntȣ, npin împpeцiȣpapea къ пe kindȣ stелeлe sîntȣ pъsпîndite neste totȣ черȣлȣ, волканiĭ fopmeazъ împpeцiȣpȣлȣ пъmîntȣлȣĭ napкъ ȣnȣ вpîȣ înkoнцiȣpîndȣ пъmîntȣлȣ лa amîndoъ estpemitъцiлe saлe ȣnȣл în ostȣл Asieĭ aлtȣлȣ în vestȣлȣ Amepiчeĭ, napкъ în aчeste pецiȣnĭ s'a adȣnatȣ toatъ fȣpia sȣбtepanъ a razeлopȣ anpinse în sînȣл пъmîntȣлȣĭ, кътîndȣ tokmaĭ aколо dȣne feлȣpimĭ de пȣнкte de eшipe.

(Ва ȣpma.)

Komȣnikaцiȣnĭ sчientifiчe miчĭ

Чева despre somnȣ.

Nimenea nȣ noate sъ se aбstine de somnȣ кȣ siлa. Nimenea nȣ noate sъ se desoбiчnȣiaskъ кȣ siлa de somnȣ. Кȣ kitȣ ne siлimȣ maĭ mȣлtȣ ka sъ nȣ adopmimȣ, кȣ atitȣ somnȣлȣ peвine кȣ o nȣtepe maĭ mape шi nepesistiбiлъ; кȣ kitȣ voinцa noastpъ se лȣnтъ maĭ mȣлtȣ кȣ somnȣлȣ, кȣ atitȣ se sлъвeшte maĭ mȣлtȣ. Ȣnȣ omȣ desnepatȣ este în stape ka sъ se omoape npin foame. Кȣ toate dȣpepiлe apzъtoape kape лe simte în stomaкȣ dȣne o ажȣnape neîntpepȣnтъ de 8 saȣ 9 ziлe, daka voinцa omȣлȣĭ desnepatȣ kape a xotъpîtȣ a înveta din vicaцъ este d'o mape enepцie, aчestȣ omȣ este în stape a вipȣi opĭ-че чepkape instinktivъ пentpȣ minkape, o sъ'шĭ лeцe kiapȣ însȣшĭ mîĭnелe saлe ka sъ nȣ înчepчe sъ adȣкъ чeva кȣ mîĭnoлe în rȣpъ шi aшa ва вipȣi în tendinцa sa sȣiчidъ, dapȣ лa somnȣ nȣ e aшa, omȣлȣ singȣpȣ nȣ noate sъ se siлeaskъ пe sine ka sъ nȣ adoapmъ, къчĭ somnȣлȣ este omninȣtentȣ ka шi moaptea.

Dapȣ dakъ omȣлȣ nȣ noate sъ siлeaskъ пe sineшĭ ka sъ nȣ doapmъ, insъ omȣлȣ noate se fie împiedekatȣ npin aлцĭ шi siлitȣ ka sъ nȣ doapmъ. Bestitъ este în panoptȣлȣ aчesta o nedeansъ de moapte лa Kinezĭ; omȣлȣ osînditȣ лa aчeastъ moapte tepiбiлъ, sȣfepe nimte sȣfedinцe infepnaлe. Eatъ aчeea че aȣ panoptatȣ Гȣzeteлe Enrлeze deȣnъzi sпpe aчeasta. Ȣnȣ negȣцъtopȣ Kinezȣ kape a omopîtȣ пe soцica sa, a fostȣ kondamnatȣ лa moapte npin insomnie; 'л-a nȣsȣ în inkisoapea de лa opaшȣлȣ Amoy nȣindȣ лîngъ dinsȣлȣ tpeĭ nasniчĭ kapĭ skimбîndȣ-se aȣ pъmasȣ лîngъ kondamnatȣлȣ zioa шi noaptea fъpъ ȣnȣ minȣtȣ de intepȣпцiȣne шi aȣ fostȣ îndatopaцĭ ka niчĭ întp'ȣnȣ kinȣ sъ nȣ лase пe kondamnatȣлȣ sъ doapmъ mъкapȣ ȣnȣ minȣtȣ, aлmintpeлea ĭ aȣ datȣ de minkape шi de въȣtȣ kitȣ a вpȣtȣ. Ninъ лa optȣ ziлe, sȣfepinцeлe kondamnatȣлȣĭ de шi aȣ fostȣ mapĭ, totȣ лe sȣnopta; dapȣ dȣne aчestȣ timnȣ, nefepiчitȣлȣ a pȣratȣ ka sъ'лȣ sпinzȣpe шi sъ skane de aчeastъ kinȣipe infepnaлъ. Nȣtepea somnȣлȣĭ asȣnpa лȣĭ a devenit atȣnчĭ atit de nepesistiбiлъ în kitȣ nasniчiĭ aȣ fostȣ siлiцĭ sъ'лȣ înцene кȣ kлeшteлe de fepȣ fъкȣte poшiĭ în fokȣ ka sъ'лȣ deшtente kindȣ a înчenȣtȣ sъ'лȣ fȣpe somnȣлȣ; neste kite-ва ziлe a къzȣtȣ întp'o fȣpie nevȣnъ шi în aчeastъ stape de kinȣipe tepiбiлъ, neaȣzitъ, a tpъitȣ nefepiчitȣлȣ 19 ziлe шi 19 nonцĭ fъpъ ȣnȣ minȣtȣ de somnȣ, пe ȣpmъ a esnipatȣ. Oamenii aȣ fostȣ totȣ de ȣna inцeniosшĭ în invenцiȣnea mizлoaчeлopȣ de toptȣpĭ шi de kinȣipe sпъĭmîntъtoape, ȣnȣлȣ къtpe aлtȣлȣ.

Tinъpitȣ în Tinorpafiea Koлeцiȣлȣĭ Sf. Saвa.